

گفت و گو با کارگردان و بازیگر فیلم سینمایی «عمارتی درمه»

همه برای رسیدن به ثبات تلاش کنیم

فرهوند ناظریان
گفت و گو

فیلم سینمایی عمارتی درمه به کارگردانی محمدعلی سلیمان تاش و تهیه‌کنندگی سید سجاد می‌رسید، از اواخر آذر ماه در سینماهای هنر و تجربه به پرده‌اکران‌های سینمایی هنر و تجربه در آمده است. این فیلم، در ژانر تریلرهای روانشناختی و در حوزه شناختی سایکودرام ساخته شده و داستان این فیلم درباره مدیر یک آسایشگاه اعصاب و روان است که از پزشک جوانی دعوت می‌کند تا روی نوع خاصی از بیماران روانی تحقیق کند. با حضور پزشک جوان در این مجموعه، حوادث غیر معمول و پیچیده در بین بیماران و کارکنان آسایشگاه ایجاد می‌شود. در این فیلم، هنرمندانی چون اردلان شجاع کاوه، آیدا موسوی، ماریان کلهر، محمد حبیب الهی و... به ایفای نقش پرداخته‌اند. خبرنگار صبا با کارگردان فیلم عمارتی درمه در باره موضوع این فیلم، سایکودرام و بازیگر این فیلم ماریان کلهر به گفتگو نشست است که در ادامه می‌خوانید.

عمارتی درمه، با این ساختار، یک روایت کلاسیک است که در گره‌گشایی مخاطب را شگفت‌زده می‌کند.

آیا برای پخش فیلم قبلی خود تلاش کردید؟

خیر برای بنده که مسئولیت کارگردانی و نویسندگی اثر را دارم، این فیلم تمام شده است و به نظرم گرفتن مجوز و پخش فیلم به عهده تهیه‌کننده و پخش‌کننده اثر است که پس از اتمام اثر، باید به دنبالش باشند. که اگر دلسوز اثر باشند، باید پیگیری لازم را با توجه به سیاست‌گذاری‌های متفاوت که در سالهای مختلف لحاظ می‌شود، انجام دهند. همان طور که خوشبختانه در مورد فیلم عمارتی درمه این اتفاق افتاده است و پخش‌کننده، این فیلم را در جشنواره‌های مختلف بین‌المللی شرکت داده و من اخبارش را دنبال می‌کنم و بسیار برایم خوشایند است که نتیجه زحمات من و گروهم دیده می‌شود.

منابع تحقیقاتی شما در این حوزه بر چه مستنداتی شکل گرفت؟

در این درام یک تز ارائه داده‌ام که ممکن است درست یا غلط باشد، خوشبختانه در دنیای درام نویسنده می‌تواند نظرها و تخیلاتش را در قالب یک قصه به دنیا پیشنهاد دهد، این اثر تلفیقی از واقعیت‌های موجود در سایکودرام است با تزی که نقش محوری این فیلم در درمان بیماران‌اش ارائه می‌دهد و آن هم مواجهه آنی بیماران با سیاه‌ترین بخش از زندگی‌شان است که موجب عقب ماندگی‌شان از زندگی شده است.

از پروسه ساخت اثر بگویید، از زمانی که درگیر تولید تا ارائه اثر شده‌اید؟

اغلب بازیگران این فیلم از هنرجویان من هستند، و نگارش فیلمنامه هم با توجه به شخصیت‌پردازی هنرجویانم پرداخته شد، به طور مثال کسی که خجالتی بود من نقش خجالتی را به او دادم، چهار ماه مشغول تمرین فیلمنامه با نقش‌های‌اش بودم، حدود ۲۵ روز پروسه فیلمبرداری طول کشید، در مرحله تدوین چند بار اصلاحی داشتیم و به محض آماده شدن فیلم، برای جشنواره‌های بین‌المللی ارسال شد و هم‌اکنون هم در سینمای هنر و تجربه‌اکران

محمدعلی سلیمان تاش:

عمارتی درمه، داستانی محوری بر پایه سایکودرام ابتدا از پروسه نگارش متن تا رسیدن به فیلمنامه نهایی بگوید

باتوجه به اینکه، بنده در موضوع سایکودرام که همان تئاتر درمانی می‌باشد، مدت‌هاست تحقیق و در این حوزه تدریس می‌کنم، این موضوع از دیرباز دغدغه‌ام بوده و همان طور که می‌دانید، تئاتر درمانی با اینکه در جهان به عنوان متدی ارزشمند و کاربردی به کار می‌رود، اما هنوز در ایران علمی نوپا و ناآشنا با مخاطب است. دغدغه من در فیلم‌سازی همیشه بر پایه علوم روانشناختی شکل گرفته است. تئاتر درمانی مصداقی از هنر نمایش و بداهه‌پردازی در درمان بیمار است. این خصوصیت جذاب در این متد درمانی برایم جذاب بود و دلم می‌خواست با این موضوع فیلمی بسازم، فیلم عمارتی درمه، در همین حوزه و برگرفته از یک ایده در ذهنم شکل گرفت و در ادامه، تحقیقات و مواجهه با بیماران و تعامل‌شان در این شاخه به روند فیلم نامه کمک کرد تا اینکه در حدود یک ماه موفق شدم، ایده خود را با داستانی محوری بر پایه سایکودرام به پایان برسانم. در کل سوژه‌های ذهنی من در امر فیلم‌سازی بر پایه سوژه‌های متفاوتی و تاثیرشان در روان درمانی است. فیلم قبلی من در سال ۱۳۸۶ نیز با موضوع روان درمانی و تناسخ بود، که مرحوم خسرو شکیبایی آخرین هنرنمایی‌اش را در فیلم قبلی من داشت، فیلمی که به تهیه‌کنندگی جهانگیر کوثری ساخته شد و به دلایلی هیچ وقت مجوز پخش نگرفت. در ساختار هم به دنبال فیلم‌هایی هستم که در انتها مخاطب را با چالش مواجه می‌کند و در مورد قضاوت‌های‌اش او را به بازنگری و می‌دارد. ساختار سینمایی کارهای مورد علاقه‌ام، این است که در پیش‌بینی بیننده را به غلط بیاندارم و روند درام را به سمتی ببرم که بیننده متوجه شود، پیش‌بینی‌ها و قضاوت‌های‌اش اشتباه است، این روش و ساختار در فیلم‌نامه‌نویسی و درام‌پردازی از این نظر مورد علاقه و توجه من است چون انسان را با این وجه از واقعیت خود مواجه می‌کند که در زندگی هم ممکن است مدام درگیر قضاوت‌های اشتباه در مورد دیگران باشیم و داده‌ها و اطلاعات ما از زاویه دیدگاه فردی هیچگاه نمی‌تواند برای تصمیم‌گیری‌مان در مورد رویدادها و اطرافیان‌مان کافی باشد. پس بهتر است دست از قضاوت دیگران برداریم. فیلم

می‌شود.

یکی از متدهای درمانی، در تئاتر درمانی، این است که درمانگر با دادن نقش‌هایی که برگرفته از زندگی خود مراجع است او را در واکاوی علت مشکل‌اش یاری می‌دهد، این نقش‌دادن‌ها به مراجع ادامه پیدا می‌کند تا جایی که مراجع با مشکل خود تمام قد روبرو می‌شود و با کمک درمانگر از آن عبور می‌کند، شما در پروسه تمرین و تولید فیلم حین کار با هنرجویان خود از همین تکنیک استفاده کرده‌اید؟ اگر که اینگونه بوده، آیا این روش در حل مسئله شخصیتی هنرجویان تان موثر واقع شد؟

بله این یک رویه به صورت دو سویه در فیلم بنده اتفاق افتاد، از طرفی در داستان خود فیلم، ما شخصیتی را با همین روش به منزل مقصود یعنی درمان رساندیم، و در پروسه تولید و در واقع همان پشت صحنه هنرجویان من، که با مشکلاتی که شاید با عنوان بیماری تلقی نشود، اما در کلیت درگیر گرفتگی‌های روحی و روانی‌ایی بودند، که در ارتباط‌گیری با اطرفیان‌شان موثر بود، خوشبختانه، هنرجویان بعد از تجربه بازی در این فیلم، با توجه به انتخاب نقش‌هایی که برای‌شان تدارک دیده بودم و یا حتی نقش‌هایی که با توجه به خصوصیات فردی آنها به درام اضافه کرده بودم، به این رهایی دست یافتند، طوری که مثلاً شخصی که از همان آغاز خجالتی بود چنان از این مشکل فارغ شده بود که دیگر حتی این نقش را هم نمی‌توانست مانند بار اول بازی کند، و از والدین آنها می‌شنیدم که تغییر را به وضوح در فرزندانشان خود احساس کرده‌اند. این رویه تغییر درونی در هنرجویان من با آگاهی از روند درمانی